

BEZPEČNOSŤ PRI 3D LUKOSTREĽBE

workshop 9. júna 2020

Obsah

- Bezpečnostné riziká pri 3D lukostreľbe
- Kľúčové rizikové faktory a ich minimalizácia
- Praktické bezpečnostné opatrenia
- Prehľad zákonov dotýkajúcich sa 3D lukostreľby

VÝZNAM BEPEČNOSTNÝCH OPATRENÍ

RIZIKÁ

- Úraz alebo škoda spôsobené strelbou
- Úraz utrpený pri manipulácii s vybavením
- Úraz utrpený v teréne
- Požiar

PRÍČINY

- Zlá organizácia
- Nedbanlivosť
- Nedisziplinovanosť
- Zlý úmysel
- Vyššia moc

NÁSLEDKY

- Smrť
- Poškodenie zdravia
- Škody na majetku
- Reštrikcie voči lukostreleckému športu

PRÍČINY

- **Zlá organizácia** – málo organizátorov, nepoučení členovia organizačného tímu, neznalosť pravidiel a smerníc, nesprávny výber lokality, zlé priestorové usporiadanie,...
- **Nedbanlivosť**
 - na strane organizátora.... „To stačí, to je dobré.“
 - na strane strelcov – nedodržovanie pravidiel a bezpečnostných obmedzení, zlý technický stav športového náradia
 - na strane verejnosti – porušovanie zákazu vstupu „...Čože? Aká páska?! Kde?!“
- **Nedisciplinovanosť**
 - na strane strelcov.... „je to sprosté pravidlo, nebudem ho dodržiavať a budem sa hádať!“
 - na strane verejnosti – porušovanie zákazu vstupu ... „nech idú do riti, nemajú ma čo buzerovať, toto je verejný les!“ „Ja len prebehnem.“
- **Zlý úmysel** – sabotáž, napr. presun streleckých kolíkov „zo srandy“ do uhla, pod ktorým sa strieľa na cestu.
- **Vyššia moc** – útok zvieratá, zásah bleskom, náhla zmena počasia...vo všeobecnosti ťažko predvídateľná udalosť

Za technickú závalu nesie vždy zodpovednosť osoba => nedbanlivosť

**Nedostatok vôle presadiť bezpečnosť = Nezodpovednosť
Znamená spoluvinu na mimoriadnej udalosti!**

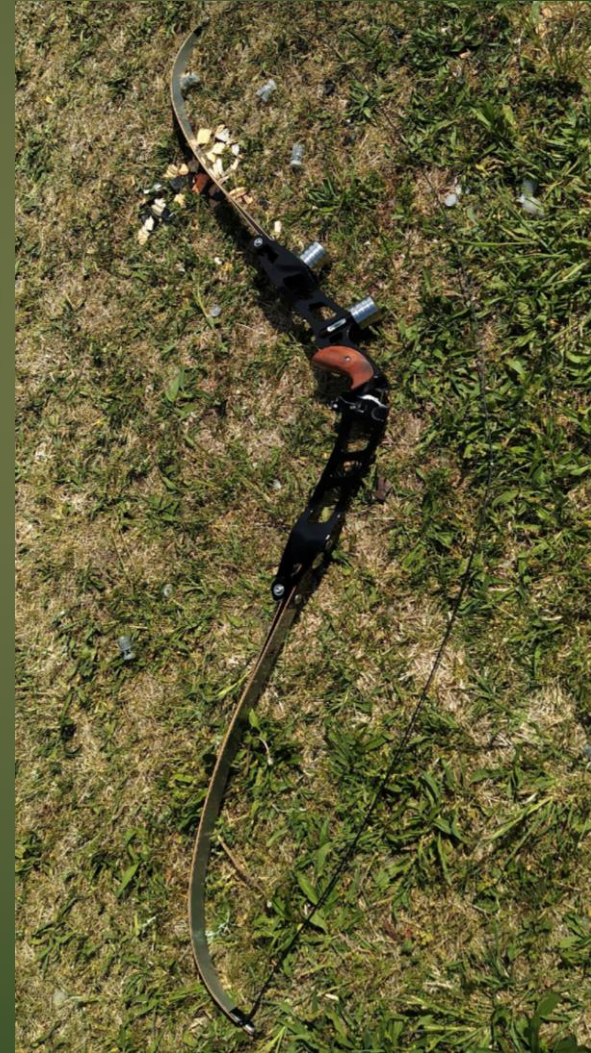
NÁSLEDKY – MIMORIADNE UDALOSTI

- Smrť – zásahom šípu, pádom z výšky, nepodaním prvej pomoci
- Poškodenie zdravia
 - zásahom šípu
 - pri vyťahovaní šípu z terčovnice
 - prasknutím luku
 - prasknutím šípu
 - pádom z výšky
 - pádom predmetu z výšky (konár zo stromu)
- Poškodenie majetku
 - zásahom šípu
 - ohňom
- Reštrikcie voči lukostreleckému športu
 - sprísnenie zákonov
 - sprísnenie interných smerníc polície, majiteľov a správcov pozemkov

Ako predchádzať rizikám základné princípy

- **Bezpečné konanie**
pri príprave aj pri streľbe
- **Predvídateľné konanie**

Ako predchádzať rizikám

- Organizačný tím
- Tréningová strelnica
- Súťažná trať
- Poučenie
- Kontrola
- Riešenie konfliktov
- Osveta

ORGANIZAČNÝ TÍM

- Riaditeľ súťaže musí mať skúsenosť s organizovaním takéhoto podujatia a poznať bezpečnostnú smernicu SLA 3D
- Každý člen organizačného tímu musí byť vopred poučený o svojej úlohe a spôsobe jej plnenia a upozornený na riziká, ktorým má zvlášť venovať pozornosť.
- Gulášovky, kam chodia aj „sviatoční“ strelci, vyžadujú početnejší dozor na trati.
- Označenie organizátorov
- Označenie zástupcov médií a ich pohyb s doprovodom organizátora
- Bez pardónu vykázať z priestoru súťaže každého, kto tam nepatrí

TRÉNINGOVÁ STRELNICA

Bezpečnostná smernica kap. 5.2.: Mechanické zábrany a/alebo tabuľky

Súťažný poriadok kap. 8.2.: min. 9 terčov, rozostupy 4m => šírka min. 36 m.

VELITEĽ TRÉNINGOVEJ STRELNICE

- Zabezpečuje, aby počas streľby nikto nebol v zóne zásahu
- Zabezpečuje efektívne využitie tréningovej strelnice
- Vydáva zvukové/hlasové povely tak, aby ich bolo výrazne počuť na celej palebnej čiare.
- Činnosť veliteľa tréningovej strelnice je opísaná v Bezpečnostnej smernici kap. 6.4.

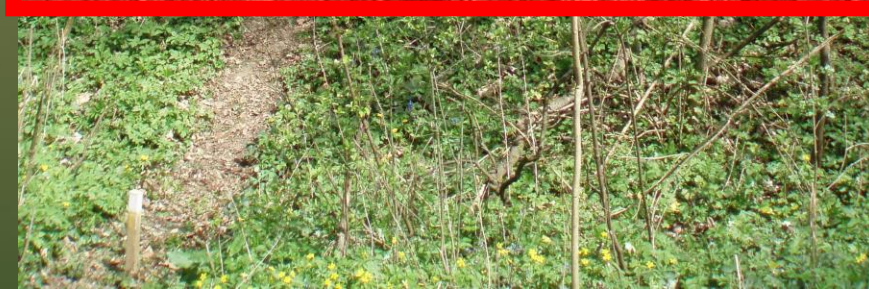
SÚŤAŽNÁ TRAI

- Schválenie dočasnej strelnice balistikom (200 EUR)
- Oznaenie nebezpečného priestoru - až 100 m za terami, počítať s odrazenými šípmi.
- Vyhnúť sa nepriehľadnej húštine za terom
- Nedávať terč na horizont, za ktorý nevidno, ak oblasť vzadu nemáme pod kontrolou
- Využívať protisvahy a prirodzené zábrany
- Nekrížiť zóny dopadu
- Namaľovať mapu trate so zónami dopadu so zmeranými azimutmi
- Postaviť hliadky na hranici priestoru súťaže
- Najmä pri výrazne „jednosmerných“ tratiach zvlášť dbať o zákaz pohybu v protismere, najmä ku koncu súťaže

SÚŤAŽNÁ TRAI

- Vykonáva sa pre pripomenutie a ako deklarácia, že to organizátor naozaj myslí vážne.

- „Nebudem to tu opakovať, lebo to aj tak všetci poznáte.“

POUČENIE

6.3. Bezpečnostné poučenie pred súťažou

Všetky osoby patriace do organizačného štábu sa musia preukázateľne zoznámiť s touto smernicou.

Organizátor súťaže je povinný vykonať počas otvorenia súťaže základné bezpečnostné poučenie všetkých účastníkov súťaže. Všetci účastníci súťaže sú povinní sa tohto poučenia zúčastniť.

Osnova poučenia (najdôležitejšie body, ktoré musia byť na každej súťaži zopakované):

1. Zákaz mierenia šípom a strelby na čokoľvek iné okrem terčov na trati súťaže a cvičnej strelnici.
2. Zákaz naťahovania luku mimo streleckej čiary na cvičnej strelnici, alebo streleckej pozície pri kolíku počas súťaže.
3. Zákaz naťahovania luku nedovoleným spôsobom zhora dolu.
4. Zákaz pohybu na trati súťaže v protismere v čase medzi signálom začiatku a signálom ukončenia súťaže.
5. Povinnosť riadiť sa pokynmi rozhodcov a vedúceho skupiny.

- 6 -

SLOVENSKÁ LUKOSTRELECKÁ ASOCIÁCIA 3D

6. Zákaz požívania alkoholu, omamných a psychotropných látok platný pre všetkých účastníkov súťaže až do ukončenia strelby, povinnosť súťažiacich podrobiť sa na výzvu organizátora kontrole na prítomnosť alkoholu, omamných a psychotropných látok.
7. Zákaz fajčenia v celom priestore súťaže vrátane trate, mimo vyhradených miest:
 - a) s vyhradeným miestom pre fajčenie v blízkosti zhromaždišťa
 - b) s výnimkou vyhradených miest pre fajčenie na trati.Porušenie zákazu fajčenia mimo vyhradených miest sa trestá zápisom napomenutia alebo vylúčením zo súťaže.
8. Povinnosť upozorniť najbližšiu osobu z organizačného štábu alebo riaditeľa súťaže na cudzie osoby pohybujúce sa na trati súťaže.

ZÁKAZ ALKOHOLU

- Nulová tolerancia, plná zodpovednosť za následky
- Nesmie byť ponúkaný organizátormi, ani v stánkoch s občerstvením až do ukončenia streľby vyhláseného organizátorom.
- Sankcie musia byť nekompromisne uplatňované s ohľadom na generálnu prevenciu (Nie, naozaj sa to neprepečie!)

ZÁKAZ FAJČENIA

- Nevyhnutné, paušálne protipožiarne opatrenie.
- Je správne vyjsť fajčiarom v ústrety zriadením miest na fajčenie (čl. 6.1. Bezpečnostnej smernice) a recipročne od nich zase žiadať, aby sa prispôsobili a rešpektovali zákaz fajčenia inde.

SLOVENSKÁ LUKOSTRELECKÁ ASOCIÁCIA 3D

V priestore súťaže je zakázané fajčenie s výnimkou organizátorom vyhradených miest na fajčenie. Organizátor je povinný zabezpečiť minimálne jedno vyhradené miesto pre fajčenie, spravidla v blízkosti zhromaždišťa súťažiacich. Odporúča sa však vyhradiť dve až tri miesta pre fajčenie približne rovnomerne rozmiestnené na trati v čakacích zónach niektorých stanovíšť. Tieto miesta musia byť vybavené buď pevne umiestnenými popolníkmi z nehorľavého materiálu (stačia plechovice), alebo kovovými vedrami s vodou.

KONTROLNÁ ČINNOSŤ

- Zmyslom je prevencia
- Bezpečnosť podujatia (činnosť organizátora) kontroluje technický delegát SLA 3D (čl. 8 bezpečnostnej smernice)
- Správanie účastníkov kontrolujú všetci organizátori, zasahujú riaditeľ súťaže a hlavný rozhodca
- V prípade vedomého porušovania bezpečnostných účastníkmi podujatia je nutné nekompromisne prikročiť k sankciám v zmysle pravidiel, súťažného poriadku (diskvalifikácia) a bezpečnostnej smernice (6.3. ods. 7 – zápis alebo vylúčenie, čl. 10 ods. 2 - podanie návrhu na vylúčenie zo SLA 3D).

ASERTÍVNA KOMUNIKÁCIA

- **Strelec voči inému strelcovi v skupine, ktorý porušuje bezpečnostné pravidlá, napríklad zákaz fajčenia:**
„Prosím, porušením tohto pravidla ma privádzaš do rozpakov, pretože som podľa pravidiel povinný Ťa ohlásiť najbližšiemu organizátorovi alebo rozhodcovi. Inak sa stanem tvojím spoluvinníkom v prípade akejkoľvek nehody.“
- **Rozhodca voči strelcovi, ktorý porušil bezpečnostné pravidlo:**
„Je mi to ľúto, ale porušil si pravidlo, ktoré je súčasťou bezpečnostnej smernice, ktorú si sa aj ty zaviazal dodržiavať a na ktoré si bol upozornený aj v rámci poučenia pri otvorení súťaže. Bohužiaľ, nemám inú možnosť, ako uplatniť sankciu v zmysle súťažného poriadku. Prosím, rešpektuj to.“

OSVETA

- Deklarovať odhodlanie vymáhať bezpečnostné opatrenia
- Vysvetľovať význam
- Potvrdzovať správnosť sankcií
- Vychovávať športovcov k zodpovednosti

SLA 3D CHRÁNI LUKOSTRELECKÝ ŠPORT

- Vymedzenie sa voči zodpovednosti za organizovanie podujatí
- Preukázateľné prevzatie zodpovednosti konkrétnymi osobami na strane organizátora (štatutár organizujúceho klubu, riaditeľ súťaže) za bezpečnosť a zákonnosť organizácie podujatí
- V prípade vzniku „mimoriadnej udalosti“ sa SLA 3D vyviní s poukazom na prijaté opatrenia na jej strane.
- Zodpovednosť ostane na strane organizátora, alebo účastníka, alebo vyššej moci
- SLA 3D bude obhajovať lukostrelecký šport ako šport, ktorý nie je o nič nebezpečnejší, než iné športy.

PREHĽAD ZÁKONOV

Zákon č. 190 / 2003 Z. z. Zákon o strelných zbraniach a strelive

Luk nad 30 libier je zbraň kategórie D, môže sa používať iba na strelnici a nesmiete ho na verejnosti nosiť viditeľne.

Čo obnáša zriadenie a prevádzka strelnice. Povolenie vydáva polícia.

Zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve

S lukom sa nesmiete pohybovať v poľovnom revíre. Poľovná stráž má právo legitimovať vás, privolať na vás políciu, prehľadať vám auto, ba aj odobrať vám luk. V zásade vás bude podozrievať z pytliactva.

Zákon č. 1/2014 Z. z. o organizovaní verejných športových podujatí

Týmto zákonom sa musí riadiť každý organizátor pretekov v lukostrelbe. Čo všetko treba vopred vybaviť, aby sa podujatie vôbec mohlo uskutočniť, nájdete v §4 a 5.

Preteky v 3D lukostrelbe sa konajú mimo športového zariadenia, čo si vyžduje aj splnenie povinností z §5, najmä získanie súhlasu vlastníkov pozemkov.

Neoznámenie podujatia je správnym deliktom alebo priestupkom a usporiadateľ zaň môže dostať od Okresného úradu pokutu rádovo v tisícoch EUR podľa § 24 a 25.

PREHĽAD ZÁKONOV

Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

Pokiaľ organizujete lukostrelecké preteky či podobné podujatie v prírode, je potrebné zistiť si najprv v akom pásme (1.-5.) a akej zóne (ABCD) ochrany prírody (značí sa veľkými písmenami) je miesto konania a podľa toho potrebujete získať povolenie od príslušného orgánu ochrany prírody. Nie je úplne jednoduché zistiť, ktorý to v konkrétnom prípade je, pozri §64.

Zákon 440/2015 Z. z. o športe

Dôležité pre kontakt so štátnymi orgánmi, pre žiadanie o dotácie z verejných zdrojov. Obsahuje definície akcií, činností, rolí a pod. rôzne administratívne, najmä evidenčné povinnosti, ktorých splnenie je podmienkou oficiálneho uznania za športovú entitu – športovca, resp. športovú organizáciu. Zatiaľ sa bez toho dá žiť, ale len dočasne.

SLA 3D poskytuje v tejto oblasti informačnú podporu klubom.

Zákon 406/2011 Z. z. o dobrovoľníctve

Týka sa dobrovoľných funkcionárov, vedúcich krúžkov, klubov a pod. V súčasnosti nemá viditeľný dopad, ale časom sa to bude meniť.

DO BEZPEČNÉHO VIDENIA!

Dušan Franců
Ivanská lukostrelecká družina